

Інформаційна картка *
учасника всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2022»
в номінації « Біологія »

Прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності)	Поворозний Олександр Леонтійович	
Посада (відповідно до запису в трудовій книжці)	вчитель біології	
Місце роботи (повне найменування закладу освіти відповідно до статуту)	Баланівський заклад загальної середньої освіти I – III ступенів	
Освіта (найменування закладу вищої освіти, рік закінчення навчання)	Уманський державний педагогічний університет ім. П.Г. Тичини, 2002 рік	
Самоосвіта (інформація зазначається за останні 3 роки в зворотній хронології)	курси	2019,2020, 2021 рік – курси підвищення кваліфікації вчителів біології, ВАНО, 2021 – курси НУШ при ВАНО
	конференції	-
	Семінари	-
	вебінари	Інформаційні технології в освіті
	конкурси	-
	інше	
Педагогічний стаж	19 років	
Кваліфікаційна категорія	I категорія	
Педагогічне звання (за наявності)	-	
Науковий ступінь (за наявності)	-	
Педагогічна ідея		
<p>Вважаю, що процес навчання – це завжди творчий пошук. Як писав В.О. Сухомлинський «Учитель готується до уроку все життя...».</p> <p>Але завжди треба пам'ятати, що кожен учень відрізняється від іншого учня психікою, інтересами, рівнем розумового розвитку, здібностями.</p> <p>Розвиток здібностей учнів залежить від:</p> <ul style="list-style-type: none"> · впевненості у власних силах; · вироблення умінь самостійно працювати; · вимогливості до себе; · уміння переборювати труднощі у роботі; · оволодіння технікою роботи тощо. <p>Існує багато різноманітних методів та прийомів, з допомогою яких учитель може активізувати пізнавальну діяльність учнів. А саме: активізація пізнавальної діяльності учнів через проблемне навчання; використання інтерактивних, проектних та інформаційно-комунікативних технологій на уроках біології.</p>		

Урок біології не має права бути нудним, нецікавим. Він покликаний будити живу думку, розум, почуття, спонукати до роздумів, творчості, викликати жагу до знань, екологічного способу життя, формувати компетенції, яких потребує життя. Розвиток творчої особистості, формування життєвих і соціальних компетенцій передбачає здійснення вчителем оптимального вибору форм та методів навчання, що мають відносну самостійність і впливають на стосунки, що виникають у процесі навчання між учителем та учнем. І я, добираючи форми й методи навчання, які забезпечували б реалізацію цілей біологічної освіти, надаю переваги методам самостійного одержання знань, методам, спрямованим на реалізацію принципу активізації навчання.

У процесі навчання учні під керівництвом учителя здобувають нові для них знання. Щоб викликати в учнів пізнавальний інтерес до нового навчального матеріалу, потрібно використовувати різноманітні методичні прийоми: створення проблемної ситуації, прийом новизни, значущості, динамічності, дослідницький прийом та інше. Усі вони збуджують допитливість, пізнавальний інтерес і можуть бути використані на всіх етапах вивчення навчального матеріалу.

Яким повинен бути сучасний учитель? Вільним! Вільним від стереотипів і комплексів, як внутрішніх, так і зовнішніх. Він не повинен будуватися за єдиним алгоритмом.

Прагнення розвивати самостійний пошук інформації учнями наштовхує вчителя на створення нестандартних уроків, структуру яких досить складно класифікувати, і вони складають окрему групу уроків. Побудова нестандартного уроку, особливо його підготовка — складна справа для вчителя. На такому уроці він виступає в ролі ведучого, а 60 % часу діти самостійно вивчають матеріал у парах або групах, тобто активно взаємодіють зі своїми однокласниками.

Інтерактив має велике значення в спілкуванні між тими, хто навчає, і тими, кого навчають. На уроках із застосуванням інтерактивних технологій виявляються не тільки діти, але й учитель розкривається перед учнями. На своїх уроках часто використовую творчі (ситуативні, проблемні) завдання — це взаємозв'язок пізнавального та розумового завдань.

Його розв'язання вимагає від учня застосування раніше засвоєних знань та вмінь у новій ситуації, їх комбінацію та переплетення, побудову їх на основі способу розв'язання, бачення нової проблеми в традиційній ситуації, бачення структури і нової функції об'єкта. Важливе також напруження думки, збудження розумової діяльності.

Використання творчих завдань дає змогу перевірити, як учень навчився оперувати, й одночасно вчить самостійного пошуку нових знань і способів діяльності.

Отже, творчі завдання, на відміну від репродуктивних, здатні підняти школярів на більш високий рівень їхнього розумового розвитку.

Методика розв'язання пропонованих творчих завдань включає в себе ланцюжки рішень окремих пізнавальних підзавдань, кожне з яких носить переважно репродуктивний характер і не становить особливих труднощів.

Учень легко може їх виконати, спираючись на вже набутий обсяг знань. Сукупність таких підзавдань породжує творчість школяра. На уроках біології є можливості для того, щоб учні намагалися доводити й обґрунтовувати свої міркування, використовуючи запас знань або наочність. Так, з'ясовуючи відмінності між кореневищем рослин і коренем, учні спочатку не можуть дати правильну відповідь, але пропонують різні міркування, іноді помилкові (кореневище росте горизонтально, а корінь — вертикально; на кореневищі є бруньки, а на коренях їх немає; кореневище може зеленіти на світлі, а корені не зеленіють тощо). Обговорення цих міркувань супроводжується вивченням роздавального матеріалу — живих рослин або гербарних зразків. Зрештою учні доходять висновку, що кореневище — це видозмінений пагін, який хоч і не має зелених листків, але володіє всіма іншими ознаками, характерними для пагона.

Таким чином, творчі завдання дають змогу перевірити міру засвоєння набутих і активізують процес отримання нових знань. Наприклад, завдання, яке можна використати при вивченні типу Членистоногих у 7 класі або при вивченні запилення квіткових рослин у 6 класі:

Розв'яжіть задачу

Коли конюшину вперше завезли в Австралію, то вона добре росла й цвіла, але не давала насіння і не розмножувалася. Чому? (Відповідь: в Австралії не було джмелів, які б запилювали конюшину).

Запропоновані завдання можна застосовувати на уроці, використовуючи форми групової роботи учнів (за методом мозкового штурму) на етапі закріплення матеріалу або на початку окремих тем як проблемної ситуації.

Можна запропонувати завдання для домашнього виконання з подальшим обговоренням результатів на уроці. Це дасть змогу перевірити творчу роботу кожного школяра.

Елементи постановки навчальних проблем:

6 клас «Будова кореня» - Що допомагає кореню просуватися вглиб ґрунту? Чому корені не пошкоджуються при цьому?

6 клас «Запилення квіткових рослин» - Чому конюшина запилюється лише джмелями?

7 клас «Ряд Рукокрилі» - Кому легше літати: птахам чи кажанам, чому?

7 клас «Клас Земноводні» - Чи буває жабам холодно?

10 клас «Структурна складність і впорядкованість організмів»

Сучасні методи та прийоми, описані у досвіді, як правило, сприймаються учнями з інтересом, викликають прагнення глибше оволодіти предметом.

Діти на таких уроках працюють творчо, зацікавлено, що сприяє активізації процесів сприйняття та запам'ятовування. Невимушена атмосфера, вільне спілкування налаштовують на виникнення позитивних емоцій, а це, у свою чергу, допомагає активному процесу розвивального навчання, ефективної комунікації.

Учитель у цьому випадку тільки стимулює навчальний процес, допомагає встановити взаємодію між окремими учнями та їх групами, створює

мікроклімат довіри, співпраці, співпереживання за результат спільної роботи. У кінцевому результаті учні не тільки краще засвоюють навчальний матеріал, а й удосконалюють прийоми самостійного оволодіння знаннями, комунікативної взаємодії. Саме за таких умов можливе навчання і виховання особистості, підготовленої до майбутнього, в якому необхідно розв'язувати проблеми та приймати конкретні рішення.

* Формат інформаційної картки не змінювати